

La cultura democràtica s'aprèn: competències per a una ciutadania activa

Published by [Interacció](#) [1] on 06/09/2018 - 23:52 | Last modification: 05/02/2026 - 15:20

[Consell d'Europa](#) [2] | [Council of Europe Publishing](#) [3]

De què parlem quan parlem de “cultura democràtica” o “cultura de la democràcia”? Quines eines calen per promoure-la? En el nostre entorn més pròxim, quines mesures s'estan adoptant per garantir-la i què podem fer nosaltres? **Educació, cultura i democràcia** són tres paraules senzilles que sentim diàriament en qualsevol conversa o als mitjans. Es tracta de tres conceptes, però, que associats entre ells **menen cap a un sistema de valors complex sobre el qual es basa el concepte de ciutadania**.

Fa molts anys que en diversos àmbits, **arreu del món, es treballa per avançar cap a una cultura de la democràcia**, a través de l'elaboració de models adaptats als requeriments i aspiracions de les diverses cultures que en formen part. “[Cultura democrática: un desafío para las escuelas](#) [4]”, dirigit per l'impulsor dels drets culturals [Patrice Meyer-Bisch](#) [5], és **un exemple de la UNESCO relativament proper en el temps** (1995) d'intent de construir una xarxa internacional **amb el propòsit d'inspirar els docents en la tasca d'educar per a la cultura democràtica**.

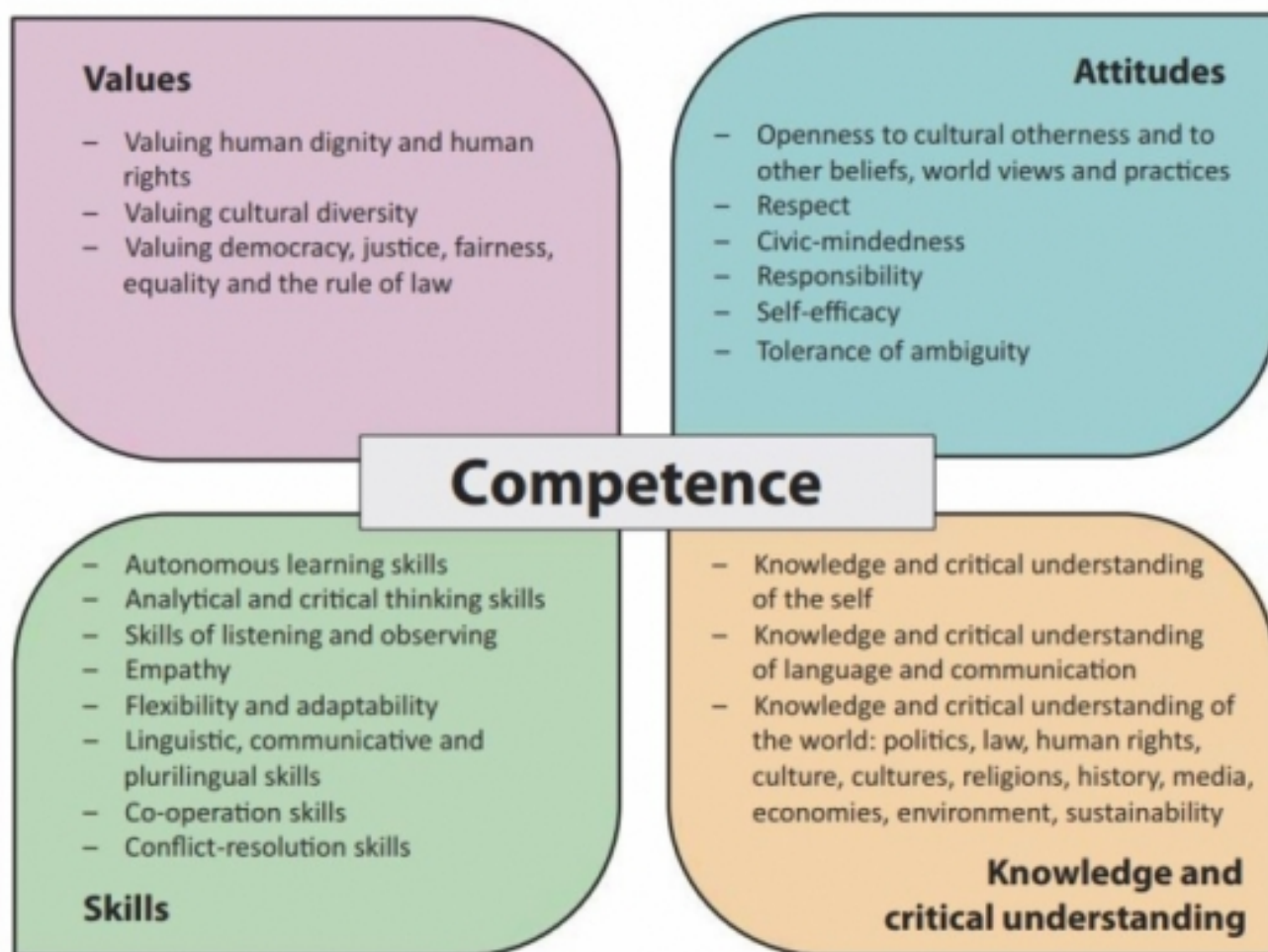
“[Competencies for Democratic Culture: Living Together as Equals in Culturally Diverse Democratic Societies](#) [6]” és un informe més recent del **Consell d'Europa**, que **enguany celebra els 30 anys de l'entrada en vigor de la Carta Europea d'Autonomia Local [7], que és el principal tractat internacional vinculant que garanteix els drets de les comunitats i dels seus representats escollits. **Aquest informe és el resultat d'un procés d'investigació** (2014-2017) iniciat **per obtenir un model conceptual de competències**[1] **que capacitin la ciutadania** per participar en una cultura de la democràcia. És un dels documents en què es basa el seu programa per a les polítiques educatives de 2018-2019, “[Better education for better democracies](#) [8]”, el qual **mira d'afavorir contextos de desenvolupament de polítiques per implementar el Marc de Competències per a una Cultura Democràtica** (RFCDC, sigles en anglès) i compta amb 3.184.400€ de pressupost.**

Imatge de l'informe "[Better education for better democracies](#) [8]" (juny 2018)

"El **Consell d'Europa** ha liderat el restabliment de la confiança a través de l'educació en moltes de les situacions de conflicte que han sorgit a Europa. A través de l'educació també hem pogut ajudar a molts dels nous estats membres en la seva transició a la democràcia." (**Thorbjørn Jagland**, Secretari General del Consell d'Europa)

"[Competencies for Democratic Culture](#) [6]" proposa un model de **competències necessàries perquè els sistemes educatius puguin capacitar els estudiants per ser ciutadans plenament participatius**, i per conèixer en pau en societats democràtiques culturalment diverses. Aquestes competències inclouen **valors, actituds, capacitats i coneixements**, i posen un èmfasi especial al **respecte pels drets humans, la diversitat cultural, la consciència cívica, l'autonomia personal, la tolerància, l'empatia i la comprensió crítica de l'entorn**, entre d'altres. En l'àmbit local català, [Carles Barba](#) [9], director de l'[Aliança Educació 360](#) [10], [2] ho expressa semblantment al seu article "[De clients a ciutadans: cultura democràtica i educació](#) [11]": "**Qualitat democràtica és també incorporar l'empatia com a quelcom natural. Aquella capacitat per a posar-se en el lloc de l'altre vital i intel·lectualment més enllà de l'obstinada posició de voler convèncer l'altre o directament pretendre imposar el propi criteri. Això s'educa, s'aprèn.**"

Esquema dels valors, actituds, capacitats i coneixements que inclouen les competències per a una cultura democràtica

Amb tot, **malgrat que es confia que aquest model europeu permeti als sistemes educatius apoderar els estudiants** com a agents socials autònoms, capaços de triar i els seus propis objectius en la vida dins del marc que proporcionen les institucions democràtiques i el respecte dels drets humans, l'informe adverteix que **aquestes competències són insuficients si no s'acompanyen de procediments i estructures polítiques i legals adequades, i si no es canvien els patrons sistèmics de discriminació i desigualtat en la inversió de recursos** en les societats. Aquesta aproximació crítica és similar a la que ja va presentar l'informe "[Towards cultural democracy: Promoting cultural capabilities for everyone](#) [12]" elaborat pel King's College London en col·laboració amb el programa «[Get Creative](#) [13]» de la BBC, ressenyat fa uns mesos a Interacció, el qual denunciava els desavantatges estructurals que impediien una participació ciutadana igualitària i equitativa.

Per aquest motiu, "[Competencies for Democratic Culture](#) [6]" parteix d'una definició de "cultura" complexa, que comprèn els **recursos materials, socials i subjectius de què disposen els diversos grups socials** (incloent-hi nacions, ètnies, barris, ciutats, generacions, etc.), entenent que les persones participen de diverses constel·lacions culturals simultàniament, fet que dona lloc al **concepte d'interculturalitat** que remet a [Alain Touraine](#) [14]. A Interacció 18 aprofundirem en tots aquests aspectes de l'educació per a la cultura de la democràcia. Si com a educadors, gestors culturals, estudiants, artistes, càrrecs públics i un llarg etcètera... us sentiu interpel·lats per aquest tema, no hi falteu!

WEB: [Competencies for Democratic Culture: Living Together as Equals in Culturally Diverse Democratic Societies](#) [6]

PDF: [Competencies for Democratic Culture: Living Together as Equals in Culturally Diverse Democratic Societies](#) [15]

[Inicia sessió](#) [16] o [registra't](#) [17] per enviar comentaris

[1] En l'informe s'entenen per "competències democràtiques" les capacitats de mobilitzar i desplegar els recursos psicològics pertinents per respondre de manera adequada i eficaç a les demandes, desafiaments i oportunitats que presenten els contextos democràtics (p. 23).

[2] L'[Aliança Educació 360](#) [18] és una iniciativa impulsada per la [Fundació Jaume Bofill](#) [19], la [Diputació de Barcelona](#) [20] i la [Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya](#) [21].

Tags: estudis socials de la cultura

Tags: diversitat cultural

Tags: educació i cultura

Tags: governança cultural

- [22]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2018/cultura-democratica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.coe.int/ca/web/about-us/structure>

[3] <https://book.coe.int/eur/en/>

[4] <https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=40668>

[5] https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=ccl=an%3A%22756%22&sort_by=pubdate_dsc&limit=au:Meyer-Bisch,%20Patrice,

[6] <https://rm.coe.int/16806ccc07>

[7] <https://www.coe.int/en/web/portal/-/-thirty-years-after-the-entry-into-force-of-the-european-charter-of-local-self-government-we-must-more-than-ever-ensure-respect-for-its-principles-say>

[8] <https://rm.coe.int/prems-051418-gbr-2008-brochure-education-21x21-bat-web/16808b39cb>

[9] <https://twitter.com/CarlesBarba>

[10] <https://www.educacio360.cat/>

[11] <http://diarieducacio.cat/de-clients-a-ciutadans-cultura-democratica-i-educacio/>

[12] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/Towards-cultural-democracy>

[13] <https://www.bbc.co.uk/arts/sections/get-creative>

[14] https://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=k&q=touraine&sort_by=pubdate_dsc&limit=au:Touraine,%20Alain

[15] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/competencies_for_democratic_culture_en.pdf

[16] <http://interaccio.diba.cat/>

[17] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[18] <https://www.youtube.com/watch?v=u0LTTT9eWhs>

[19] <https://www.fbofill.cat/>

[20] <https://www.diba.cat/ca>

[21] <http://www.mrp.cat/>

[22] <https://interaccio.diba.cat/node/7738>